

Turasta haukitehtaaksi?

-kokeellisen kunnostusmenetelmän
kokemuksia Kaakkois-Suomesta

Ville Räihä 2.4.2025, Kansalliset kalatutkimuspäivät

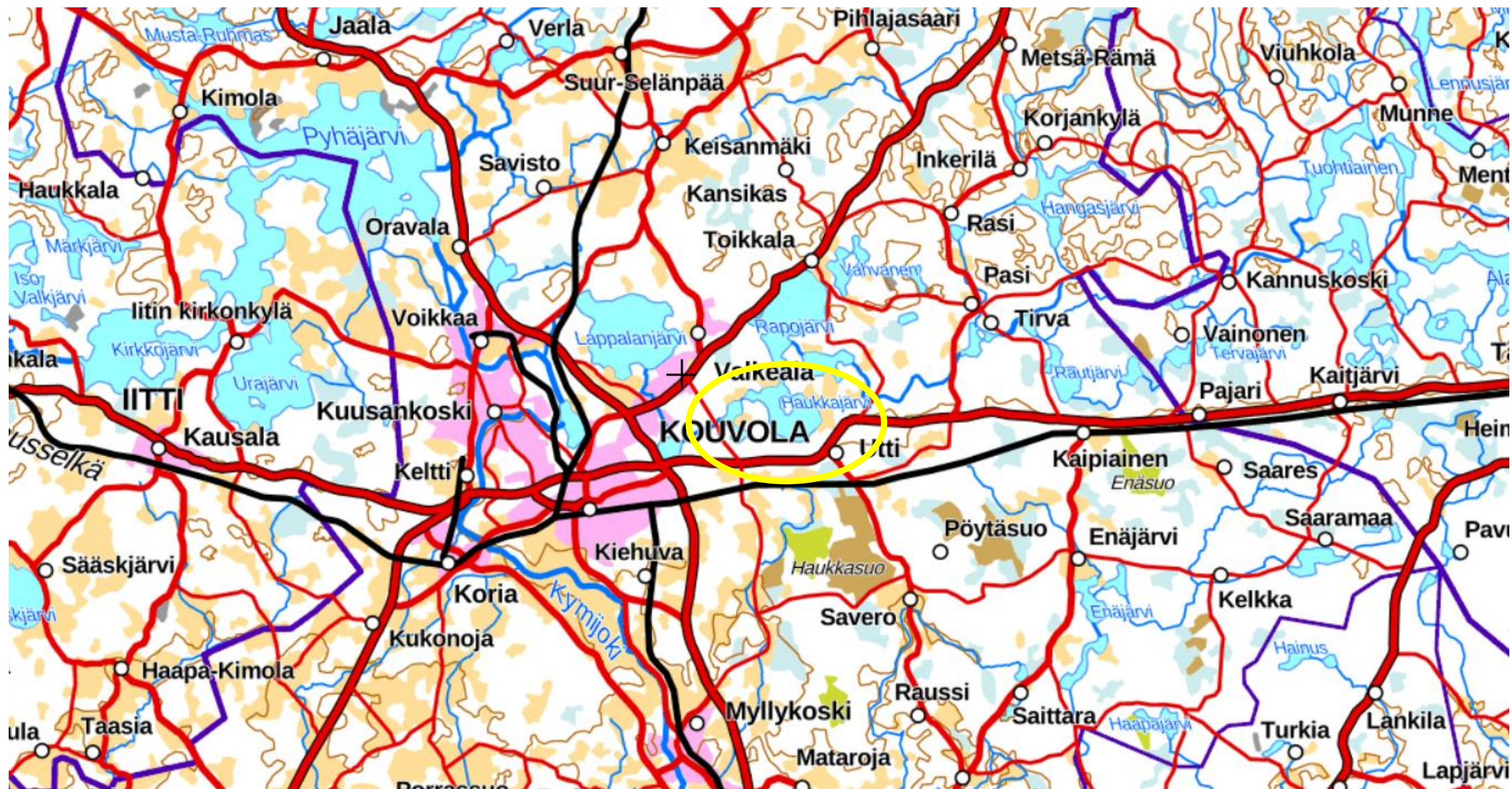

TAUSTAA

- ▶ **Ns. haukitehtaita on toteutettu viime vuosina etenkin tulvittamalla**
 - ▶ Lasketaan kuivaksi myöhemmin kesällä → niittyloidun ym. käyttö
 - ▶ Suomessa toteutettu SVK:n toimesta
 - ▶ Haasteena soveltuvien toteutuspaikkojen löytäminen etenkin sisävesiltä
- ▶ **Laajat ruovikoituneet alueet rehevöitymisen tyypillisimpiä seurauksia**
 - ▶ Hyvin yksipuolisia elinympäristöjä
 - ▶ Padotus käytännössä mahdotonta verrattuna esim. fladaan
 - ▶ Elinympäristökunnostuksen mahdollisuudet?
 - ▶ Ulkoisen kuormituksen hallinta?

TAUSTAA vol.2

- ▶ KASELY:llä pilottikohde haussa vuodesta 2020
 - ▶ Voisiko haukitehtaita toteuttaa myös kaivamalla ruovikkoon?
 - ▶ Usein osakaskuntien vesijättöä → lupien saanti helppoa
 - ▶ Jatkuva vesitys → vesihyönteisten ja -lintujen hyötyminen
- ▶ Kesällä 2021 yhteydenotto Kouvolasta Karhulankylän osakaskunnalta
 - ▶ Heillä olisi kuulemma pari hyvää kohdetta ruovikkokunnostuksen kokeiluun
 - ▶ Paikan päällä käynti syksyllä 2021 osakaskunnan edustajan, sekä ELY:n edustajien (mm. vesilain valvoja) kanssa → todettiin että hanke olisi mahdollista toteuttaa ilman vesilupaa
 - ▶ Ekologinen hyvä tila riskissä, rehevöityminen, petokal. vahv.
 - ▶ ELY:n 50 % avustuksen turvin kunnostus toteutettiin samana syksynä

MENETELMÄT

- ▶ Toteutus pitkäpuomisella kaivinkoneella joka kulki laakunkien päällä
- ▶ Tavoitteena mahdollisimman paljon matalaa 0-0,5 metrin aluetta
- ▶ Lisäksi muutama syvempi väylä niittovenettä varten
- ▶ Ruovikon ulkoreuna jätettiin koskemattomaksi, muutamia kulkuväyliä lukuunottomatta
- ▶ Läjitys ok:n alueelle ja osin rannanomistajan maalle

11.10.2021

12.7.2022

11.10.2021

12.7.2022

- ▶ Toteutus kesti noin viikon
- ▶ Hankkeen kokonaiskustannus oli 15 000 €
- ▶ Toteutettua aluetta hieman yli hehtaari
- ▶ Lisää alueita toteutukseen 2023

MENETELMÄT vol. 2

- ▶ Vaikutusten seuranta sähkökoekalastuksella
- ▶ Kaksi kunnostettua koealaa ja kaksi kontrollialaa
- ▶ Yksi ala jaettu viiteen 100 m² kokoiseen pyyntikaistaleeseen
- ▶ Pyynti 2 kertaa kesän aikana
- ▶ Kaikki saadut kalat mitattiin ja punnittiin
- ▶ Lisäksi kirjattiin havaitut hauet

Kuva: KVVY/Hauki-hanke 2017-2019

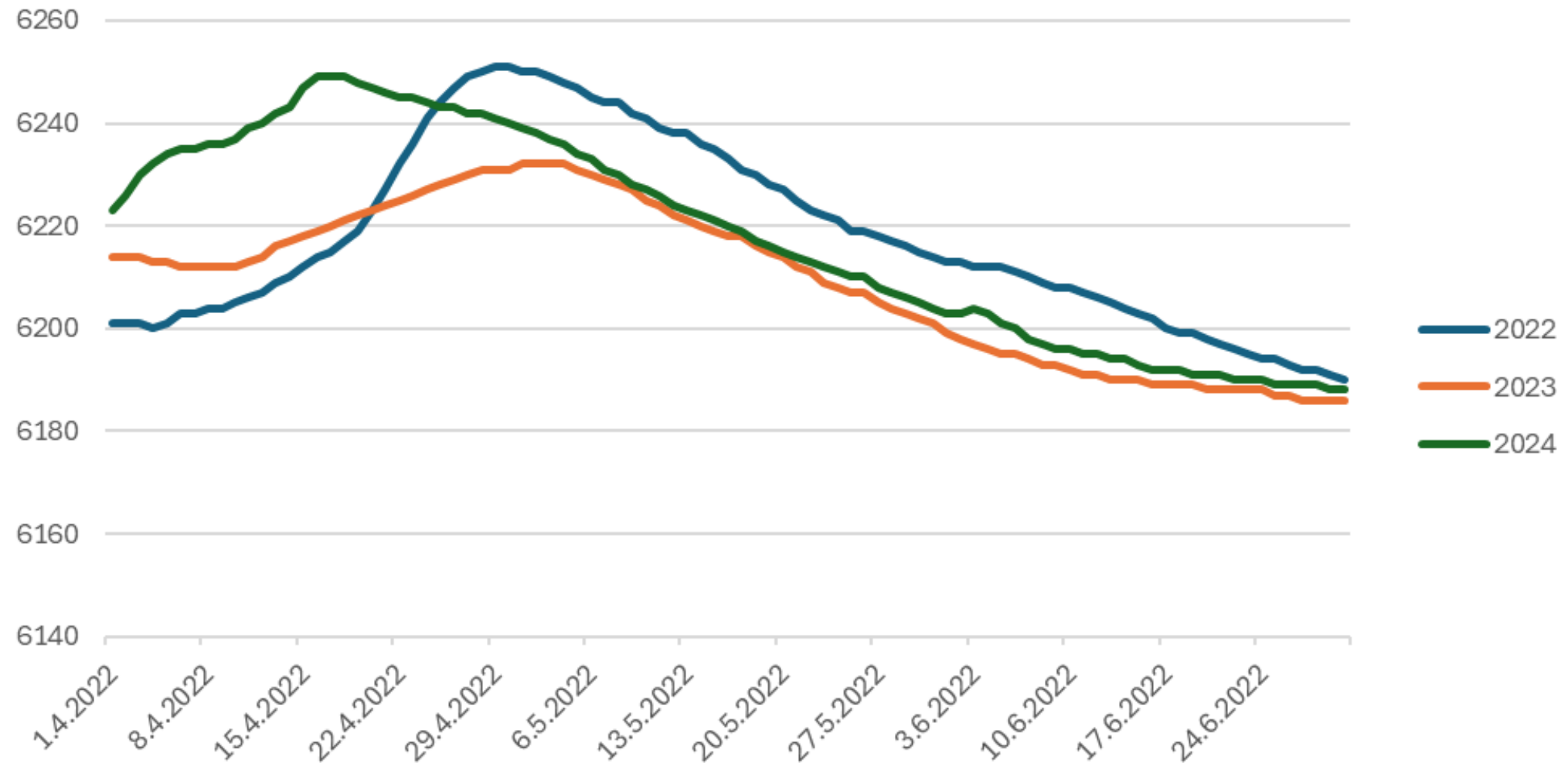
TULOKSET

28.6.2022	0+	0+ hav	Isompia	Isompia hav	haukia yht.	Muita kaloja saatu tai havaittu kpl
Kortteenkärki	9	9	0	2	20 (9)	Ahven 8 kpl, lahna 1, särkiä >100
Lahdenpohja	13	8	0	1	22 (13)	Ahven 4, sorva 7, made 1, pasuri 3, särki 2
Palssinkärki kontrolli	0	0	0	0	0	Ahven 5 kpl, särki 1 kpl
Lahdenpohja kontrolli	0	0	0	0	0	särki 1
8.8.2022						
Kortteenkärki	8	0	3	0	11 (8)	made 2, kivisimppu 1
Lahdenpohja	1	0	0	1	2 (1)	ahven 2, sorva 1, lahna 1
Palssinkärki kontrolli	0	0	1	0	1	sorva 1
Lahdenpohja kontrolli	0	0	0	0	0	sorva 1

- ▶ Hauen 0+ -poikasten tiheys kolmen vuoden keskiarvona kunnostetuilla alueilla kesäkuun lopussa 2,90 yks/a ja elokuun alussa 0,53 yks/a
- ▶ Vrt. Päijänne 2007-2019 keskimäärin 1,2 yks/a, Ruotsalainen 0,8 yks/a ja Konnevesi 1,2 yks/a kun pyynti toteutettu kesäkuun lopussa
- ▶ Vesilintujen määrä kunnostetulla alueella silmämääräisesti tarkastellen lisääntynyt huomattavasti

28.6.2022	0+	0+ hav	Isompia	Isompia hav	haukia yht	Muita kaloja saatu tai havaittu kpl	Poikastiheys yks./aari keskiarvo
Kortteenkärki	9	9	0	2	20 (9)	Ahven 8 kpl, lahna 1, särkiä >100	3,6
Lahdenpohja	13	8	0	1	22 (13)	Ahven 4, sorva 7, made 1, pasuri 3, särki 2	4,2 3,90
Palssinkärki kontrolli	0	0	0	0	0	Ahven 5 kpl, särki 1 kpl	0
Lahdenpohja kontrolli	0	0	0	0	0	särki 1	0 0
8.8.2022							
Kortteenkärki	8	0	3	0	11 (8)	made 2, kivisimppu 1	1,6
Lahdenpohja	1	0	0	1	2 (1)	ahven 2, sorva 1, lahna 1	0,2 0,90
Palssinkärki kontrolli	0	0	1	0	1	sorva 1	0
Lahdenpohja kontrolli	0	0	0	0	0	sorva 1	0 0
22.6.2023							
Kortteenkärki	12	12	0	2	26 (12)	Ahven 2 kpl, lahna 1, särki 15	4,8
Lahdenpohja	3	4	0	1	8 (3)	Ahven 1, sorva 7, särki 4	1,4 3,10
Palssinkärki kontrolli	3	1	0	1	5 (3)	lahna 1, sorva 1, särki 1 kpl	0,8
Paskolahti kontrolli	1	2	0	0	3 (1)	ahven 11	0,6 0,7
15.8.2023							
Kortteenkärki	1	1	0	0	2 (1)	ahven 1, sorva 11	0,4
Lahdenpohja	1	0	1	1	(2)	ahven 4, sorva 20, särki 1, seipi 1, kiiski 2	0,2 0,30
Palssinkärki kontrolli	0	0	0	0	0	sorva 2	0
Paskolahti kontrolli	0	0	2	0	(2)	seipi 2, sorva 2	0 0
24.6.2024							
Kortteenkärki	11	2	0	0	13 (11)	Ahven 2 kpl, pasuri 3, särki 1, sorva 1	2,6
Lahdenpohja	4	0	0	1	4 (4)	särki 7, ahven 13, sorva 20, lahna 2, ankerias 1	0,8 1,70
Palssinkärki kontrolli	1	0	0	1	1 (1)	sorva 3	0,2
Paskolahti kontrolli	0	0	0	0	0	sorva 2, ahven 5	0 0,1
5.8.2024							
Kortteenkärki	3	0	0	1	3 (1)	made 3, ahven 8, sorva 9, seipi 2, särki 3, salakka 3, lahna 1	0,6
Lahdenpohja	1	0	0	0	(1)	ahven 22, sorva 13, särki 1, kiiski 9	0,2 0,40
Palssinkärki kontrolli	0	0	0	0	0	sorva 2	0
Paskolahti kontrolli	0	0	1	0	0	särki 2, sorva 3, ahven 2, kiiski 1	0 0

Vedenkorkeus Haukkajärvi huhti-toukokuu 2022-2024

JOHTOPÄÄTÖKSET

- ▶ Tulokset lupaavia hauen lisääntymis-/poikasympäristön kunnostuksen kannalta
- ▶ Seuranta hyvä jatkaa, vuoden 2025 seuranta tilattu
- ▶ Lisääntyvätkö hauet kunnostetuilla alueilla vai siirtyykö poikasia alueille läheisiltä alueilta?
- ▶ Rantapenkan muotoilu loivemmaksi?
- ▶ Kunnostettujen alueiden hoito toteutuksen jälkeen?
- ▶ Laajempia vastaavan kaltaisia kunnostuksia toteutettu rannikolla 2023-2024
- ▶ Hauenpoikasseurannan lisäksi **linnustoseuranta ennen toteutusta ja sen jälkeen jatkossa?**

KIITOS!